

Saturday, April 10th. 1965.

Ferdinand Peroutka:

O POLITICE NA DALNÉM VÝCHODĚ

Někdy neuplyne den, aby v tom, nebo onom městě nevypukly demonstrace před americkým vyslanectvím. Jsou to dobře organizované demonstrace a organizátoři sedí tisíce, nebo několik tisíc mil daleko. A s leckterých stran, které není možno pokládat za nepřátelské. Americe radí, aby ponechala Vietnam jeho osudu. Zdá se, že někteří věří, že by nastal definitivní klid ve světě, kdyby Amerika ukončila svou intervenci ve Vietnamu. Generální sekretář Spojených národů naznačil, že jakási stará asijská moudrost potom by tam uspořádala věci. Uprostřed neklidu, obav úzkosti, rad, demonstrací, hrozeb a nenávisti Amerika jde svým směrem. Je třeba se snažit pochopit, jaký je to směr a zda Amerika se chová jen tvrdošíjně, nebo se chová pevně zastupující nějakou kauzu. Domníváme se, že taková kauza existuje a že ji lze srozumitelně vyložit.

Generální sekretář Spojených národů Than připojil se k choru těch, kteří myslí, že Amerika by měla opustit Vietnam, pravil, že v každé krizi první obětí bývá pravda. Jaká pravda byla tentokrát ztracena? Generální sekretář myslí, že ta pravda, ten fakt, že jeho vlastní země, Burma, ačkoli je malá, ačkoli v ní není jediný americký voják a ačkoli má s Čínou neuhájitelné hranice, přece vedle ní žije v spokojené nezávislosti. Tomu je tak, toto je fakt. Avšak jsou fakta a je pravda, pravda je výklad a ocenění faktů. Pravda má širší platnost a delší trvání, než jednotlivý fakt, poněvadž podává smysl celého souboru faktů. Trvajících nezávislost Burmy je historický fakt roku 1965. Avšak přijde rok 1966 a 1967 a jednou z hlavních povinností států nikových je odhadnout pravděpodobnou budoucnost. Jestliže ve světě ještě existují agresori, pak klidná Thanova moudrost může být ne více než dočasnou moudrostí těch, na něž ještě nedošlo.

V březnu 1939 Hitler obsadil Československo. Tehdy polský zahraniční ministr byl by mohl upořádnit, že v této krizi se ztrácí ta pravda, že Polsko zůstává nezávislé, ačkoli má dlouhé hranice s Německem. Byl to fakt, který trval ještě šest měsíců. Zjistěte, to nezasluhovalo jména politické pravdy.

Hlavní otázkou zůstává kdo má pravdu o Číně. Amerika neví, věci měkkým a příjemným Thany pohledem. Ani sovětské Rusko je tak nevidí, jak vyplývá z jeho zřejmé starostlivosti.

Vlastně by vyžadovalo značného úsilí zavřít oči nad divokými elementy v čínské politice, zejména když Čína se je nesnaží skrývat, nýbrž otevřeně předkládá své tu svou politickou směs komunismu, kontinentalismu a rasismu, doplněnou teorií o nezbytosti revoluce, případně válečného násilí. Je-li Čína agresor, který se teprve připravuje, pak dosavadní nezávislost Burmy nemá valný význam. Neboť není žádný předpis pro agresora, aby všechno vyhladil a zničil. Může, jak již se stalo listovat v seznamu zemí a ostatní mu budou jako zralé plody padat do klína. To, nic více, může být základ dosavadní nezávislosti Burmy, Laosu, Kambože a Thajska.

Francouzský prezident de Gaulle navrhl, aby ve Vietnamu se neválelo, nýbrž aby se o Vietnamu vyjednávalo. To mu získá mnohé sympatie ve světě, který právem je unaven nejistotou a právem se štítí zmatků, které pokládá za bezcílné a zbytečné. Avšak je otázka, zda je to tento nevinnější druh zmatků, v němž se ocitla jihovýchodní Asie, nebo zda je to tak málo zmatené jako plán generál

niho štábu. De Gaulle zaujal myšlenkově dosti skromnou pozici to ho, kdo se odhodlal především doufat. Neuvádí žádných významných argumentů pro své doufání. Prostě věří, že v tvrdém čínském srdci na konec se objeví měkké jádro, jako mnozí doufali, že Hitler není dobyvatel, nýbrž jen demagog. Také generální sekretář Spojených národů je ovšem pro vyjednávání, sovětské Rusko svým kradným způsobem pracuje za scénou pro vyjednávání. Amerika, která vyjednávání zatím odmítá, vypadá dosti osamocené a jakoby postavena proti světovému veřejnému mínění. Ti, kdo na ni nevěří, ihned ji připsí další hříchy.

Snad to vše může být dosti prostě vyjádřeno: Amerika jediná, jak se zdá, si důkladně osvojila poučení, které vyplynulo z ponuré proslulé mnichovské konference roku 1938, důkladněji než jiní. Tato konference kvapně a ochotně dala Hitlerovi, co chtěl a jak se nyní obecně uznává mělo to neblahé následky. Utvrdilo to Hitlera v mínění, že nacismus vje do světa jako nůž do másla. Mnichovská konference byla nesčetněkrát, se navzájem ujišťovala, že nic podobného se nesmí opakovat. Rozum jasně odhalil příčiny a následky. Avšak intelektuální odhodlání bývá slabé, jestliže nějak nepřejde do organismu, do nervů. Zatím Amerika téměř jediná vždy důsledně vyvozovala praktický závěr z hlavního poučení, které mnichovská konference přinesla: že zlu je třeba odporovat v počátcích, ne až potom když zesílí.

Avšak je zde zlo? Amerika se domnívá je spatřovat. Je to ovšem věc úsudku. Jako vždy, když nad příhodami přítomnosti se hledá pravděpodobný obraz budoucnosti. Ale ani de Gaulle a Than se neopírají o více, než svůj úsudek. Podle jejich mínění události ve Vietnamu jsou více méně lokální, které je možno lokálně vyřešit. Americký úsudek je, že vietnamské události jsou onen začátek, kterému musí být odporováno. Podle amerického úsudku severovietnamští komunitě, v pozadí komunisté čínští, chtějí přivodit změnu ve Vietnamu násilím: pravděpodobně, že čínským komunistům záleží na tom, aby násilí se tu osvědčilo: forma násilí je guerilla rojdmýchována, podporována odjinud, zvenčí, přepady, bomby zde a tam, v jídelně, v kostele, na ulici, na letišti, v autě, zitra pod postelí: guerilla a teror mají být protaženy na léta, snad na desetiletí: právě se vůdcové této rebelie vyslovili, že boj bude trvat deset nebo dvacet let bude-li třeba. Zde, také pokračuje americký úsudek se rozhoduje podoba blízké budoucnosti: kdyby násilí ve Vietnamu se osvědčilo nepřestane tam, nýbrž bude se odtamtud rozšiřovat jako vzor úspěchu: svět by byl podroben čínské křesťanství, že násilí se vyplácí: kdyby guerilla s největší podporou z kteréhokoli důvodu ve Vietnamu dosáhla svého cíle, pak guerilly s vnější podporou by rychle vypukaly na nejrůznějších místech v Asii a Africe, guerilla by se stala normálním světovým jevem a historie by byla rozhodována guerillou ne soutěží ve výkonech hospodářských, sociálních a intelektuálních. A stále nebezpečí by viselo nad hlavami lidstva, že malá válka se náhle promění ve velkou v džungli, že vyústí ve válku atomickou.

Kdo si uvědomuje charakter původního komunismu a nalézá důvody se domnívat, že charakter Dokončení na třetí straně.

CZECHOSLOVAK SQUADRON SE NEMUSÍ HANBIT!

Československé stíhací letecké perutě 310, 311, 312 a 313, které za války bojovaly proti nacistům, se nikdy neměly za co hanbit. Pokud není hambou krev, kterou prolévali čes. letci a vojáci za druhé světové války v Anglii. Jejich boj nebyl hambou nikde na světě, kromě Československa minulých let, kde boj proti fašismu byl dlouho posuzován a kádrován podle toho s které světové strany byl veden. Jak to ostatně opožděně objevila i jedna z Mňáčekových reportáží.

V těchto letech však konečně docházejí radostné zprávy, že boj za osvobození Československa není něčím zač se člověk nemusí hanbit ani v Praze. Naposled v reportáži Práce ze dne 12. března pod titulkem "V Londýně nezapomněli na české letce". Reportér navštívil kostel sv. Klimenta v Londýně, zasvěcený padlým letcům, prolistoval knihu, která uvádí jména padlých Českoslováků. "František Novák, Jaroslav Novák, Josef Novák, Karel Novotný..." a zamyslel se nad dlužnicemi věnovanými čes. perutím s nápisy, jež jsou bezděky aktuální: "Na množství nehleďte! A Jeden jestřáb mnoho vran rozhání", a poznamenává: "Ano, Czechoslovak Squadron se nemusí hanbit před celým světem. Angličané nám tímto pietním místem zase ukázali, že krev prílité v boji proti fašismu měla a má svou cenu, ať k tomu došlo kdekoliv".

Ne, Československé letecké perutě se nikdy nehambily před světem. Jenom před kádrovou komisí ústředního výboru KSČ bývalo hambou a smrtelným hříchem být "západním" letcem. A mnohem výhodnější bývalo mít čistý štít kolaboranta, který se v květnu rychle za tepla přihlásil k novým mocipánům! - FEC.

KDO POSKYTNE ZÁRUKU?

Jak se dalo očekávat, vyvolal asyl v listopadu. Od té doby jsou články "Pomozme našim uprchlíkům" uveřejněny v "Našich Hlasích" dne 27. února, také reakce uprchlíků v táborech v Evropě. Čekají, že o ně Československé národní sdružení v Kanadě projeví zájem tím, že poskytne kanadským přistěhovaleckým autoritám všeobecnou záruku pro všechny československé uprchlíky v evropských táborech, kteří chtějí vyemigrovat do Kanady a kteří byli již kanadskými úředníky prověřeni. Článek si povšimnul také londýnský "Čechoslovák" z 24.3., který jej komentoval těmito slovy:

"Tato výzva neplatí ovšem jen pro exilové a krajaňské organizace v Kanadě. Měly by se nad těmito skutečnostmi zamyslet a dle nich také jednat, i čs. organizace v USA, Australii a kdekoli ve světě. Podání - li se nám vytvořit u nových uprchlíků, hned na začátku pocit, že je považujeme za své vlastní druhy a že se mohou na nás do velké míry spolehnouti, pak se nám také podaří vytvořit u nich pocit spolunáležitosti a spjatosti s exilem a politické pracovníky, kteří mohou vlt novou krev do chabnoucího organismu v exilu."

Když loni v Halifaxu zůstalo prvních deset čs. uprchlíků cestou z Prahy na Kubu, označil br. inž. Buzek tyto první vlašťovky za možný předvoj třetí přistěhovalecké vlny do Kanady. Vývoj myslí však nedal za pravdu. Pražský režim začal být na podzim loňského roku při výběru vyletníků na Kubu opatrnější, v prosinci lety úplně zastavil a patrně je na jaře už neobnoví. Všechny se tonto skulinou v Železném opone dostalo na Západ asi 50 osob, z nichž většina žije v okolí Toronta.

Třetí přistěhovalecká vlna se se však formuje jinde: v uprchlickém táboře Traiskirchen v Rakousku a v Latíně v Itálii, částečně též v Zindorfu v Západním Německu. V Latíně je podle posledních zpráv něco přes 20 osob, zatímco počet našich uprchlíků v Zindorfu je o něco nižší.

Nejvíce našich lidí je však v Traiskirchen: kolem 80ti osob. Je smutné, že jsme nemohli přispět k tomu, aby se všechny tyto tabory přes zimu vyprázdnily! V Rakousku jsou na příklad v tábore rodiny, které zůstaly na Západě v září a dostaly politický

Se žádostí o záruku se na nás obrátil také dr. Josef Dobiáš z stejny?

URPUTNÝ ZÁPAS O DIVÁKA

Na Slovensku posobí 11 profesionálních činovních suborov (SND, NS Bratislava, Trnava, Nitra, Žilina, Martin, Košice, Prešov, maďarský subor v Komárně a ukrajinský subor v Presove), tři operné subory, dva baletné subory, tři spevoherní-kabaretní subory; okrem toho je tu 2 profesionálních bábkových suborov. Počet premíer v sezóně je okolo sto; jedna naštudovaná inscenácia ma priemerné tridsať repríz (mala by mať, aby sa sčasti kryli náklady na ňu vynaložené. Podľa týchto čísel tedy o divadelnej konjunktúre ani nemôže byť pochýbnosti. Obraz návštevnosti predstavení, teda spoločenskej rentability divadla, je už menej optimistický. V divadlách, ktoré majú pomerne najvýraznejší zástoj v našej divadelnej kultúre, je návštevnosť takáto: SND 74 percent, SD Košice-69 percent, NS Martin-67 percent, KD Nitra 83 percent. A pokiaľ ide o samotnú divadelnú kultúru, teda o otázky estetické a umeleckej hodnoty jednotlivých suborov, je situácia dost nepriaznivá. Kríza návštevnosti a urputný zápas o diváka, ktorý si nevybará striedky, a to je iba jeden zo symptomov bezradnosti a nejasnosti postavenia divadla v našej spoločnosti. Napríklad väčšina mimobratislavských divadiel má vopred stanovený plán repríz a plán tržby. Aby ich bolo možné splniť, musí chodiť na zájazdy, musí hrať v akýchkoľvek podmienkach a za každých okolností. Pri týchto zájazdoch ustupuje do pozadia prakticky všetko, čo má do činenia s umením, pred jedným cieľom: zaplniť aspoň z dvoch tretín hľadisko. Aké z toho plynú dôsledky, to je už dnes každému jasné."

DROBNÉ ZPRÁVY

Ontario Society of Artists vystavuje díla svých členů v torontské umělecké galerii od 20.3. do 18.4. Je to již 93. výroční výstava.

Dověděli jsme se shodou okolností, že kanadský nakladatel W. B. Anderson, 16 Fifthway Court, Don Mills, Ont. má na skladě omezený počet knihy "Seizure of Subcarpathian Ruthenia" z pera Františka Němce a Václava Moudrého. Kniha stojí \$ 4.75.

V článku "Ještě k případu A. Veselého" jsme uvedli případ, že vídeňská kancelář Čedoku uvedla pražské ministerstvo vnitřní o chystané návštěvě pouťového uprchlíka z Austrálie v ČSSR. Také Toronto má nyní kancelář Čedoku a síce v č. 42 Charles St. E. Nemáme z této skutečnosti velikou radost, avšak starosti mají také existující cestovní kanceláře krajaňské. Čedok je totiž také cestovní kancelář, která jim bude konkurovat.

Kladna, který uprchl do Rakouska v listopadu m.r. s manželkou a synem. Prostřednictvím organizace Chajritas je zapsán k emigraci do Kanady. Zastupuje to organizace mu však nemohl poskytnout potřebné informace o způsobu, jakým by se mohl zapojit do života v Kanadě. Pouze mu naznačil, že k rychlému vystěhování je třeba záruky někoho, kdo má kanadské občanství nebo žije v Kanadě jako řádný imigrant. Dr. Dobiáš je 36 let starý, povoláním je doktor chemie, jeho oborem je anorganická chemie a analytika. Má několikaletou praxi jako technik ve velkém chemickém podniku. Umi částečně anglicky. Rád by navázal styk přímo s některou chemickou firmou, která by se zajímala o jeho zkušenosti. V dopise se také ptá, jak je to v Torontě s bytem pro rodinu o třech členech a zda by se našel obětavý krajan, kdo by mu byl v začátcích nápomocen při všeobecné orientaci.

Prof. Jermář, dr. Dobiáš a dalších 75 našich uprchlíků v Traiskirchen v Rakousku se shodávají, že pro ně my kanadští něco udeláme. Odhodláme se k činu nebo je nám osud československých uprchlíků v Evropě lhostejný?

POLITICKÉ A MRAVNÍ DŮSLEDKY OBCHODU ZÁPADU S VÝCHODEM

FRANT. LES

Dokončení

Počínání západu mu nepřinese skutečné obchodní výhody, jak uznávají sami proponenti zvýšení styku, po mnohá léta do budoucna. Ani gigantický prodej pšenice nemohl znamenat víc než 200 milionů dolarů vůči více než dvěma miliardám amerického schodku v platební bilanci (dnes už to budou tři miliardy, čili poměr je ještě horší). Prodeje jednotlivých prototypů nebo license průmyslových výrobních tajemství znamenají trvalou ztrátu strojů a patentů, protože je bude vyrábět brzo celý komunistický blok. Bude je také vyvážet a průmysl americký tak ztratí další trhy, protože nemůže konkurovat komunistické nucené práci.

Obchod je vždy oboustranný. Obchod s komunismem nám byl vždy představován sumou, za kterou prodáme zboží. To je jen jedna strana věci. Budeme-li komunistům prodávat, budeme také od nich muset kupovat, a to za dolary. Aby mohli kupovat za dolary, musíme jim je nechat vydělat. My, tak jako oni, budeme usilovat, aby naše platební bilance byla aktivní, čili je zcela možné, že nakonec budeme od komunistů nakupovat za více dolarů než za kolik jim prodáme.

Některé země jsou ochotny poskytnout dokonce sovětskému bloku obchodní úvěr na delší dobu než obvyklých pět let. Delší úvěr bude ovšem daleko bližší zahraniční pomoci než k obchodnímu styku.

Ani z hlediska obchodně-právního nepřináší obchod s komunistickým světem žádné výhody. Číží obchodník z kapitalistického světa nepoživá žádných výhod ani právní ochrany. Není záruk proti vyvlastnění, revolučním změnám nebo měnovým reformám, na rozdíl od většiny ostatních zemí. Není záruky v neodvratném soudnictví ani v nestranném arbitrážním řízení. Neexistují ani mezinárodně-smluvní závazky, podle nichž se podnikům cizích zemí poskytuje rovnoprávné postavení s domácími podniky. Je pravda, že zlepšení těchto bodů by mohlo být znakem zlepšení poměrů v komunistické zemi. Muselo by však k němu dojít před zahájením obchodních styků. Změna soudního řádu nebo mezinárodní exportní záruka ve prospěch cizích společností však ještě zdaleka nemůže být pokládána za uvolnění režimu ve prospěch obyvatelstva.

A tak se nám zdá správné, že zvýšení obchodních styků s komunistickými zeměmi není o důvodně ani obchodními zájmy, ani politickými zájmy, ani morálními vývody. Je to spíše oportunistická sázka nebo nerozumná odpověď na komunistickou léčku.

Skutečný zájem západních obchodníků by měl být obchod se jejich osvobození. Pak teprve by státy za železnou oponou po je se rozvinul opravdový obchod, kterému by nestály v cestě žádné politické překážky a který by byl podporován po léta bržděnou touhou po zlepšení životní úrovně.

Zdá se tedy, že by dnes šlo o obchod ztrátový nebo riskantní. Daleko důležitější jsou však ztráty na poli morálním a politickém. Režim, který má těžkosti uvnitř, nemůže si dovolit příliš výbojů na venek. A tu ve chvíli, kdy se projevuje zchátralost zemědělského systému zaostalost dopravy, nemožná distribuce, prostě nízká životní úroveň ve všem a všude, zaleročí pomoc západu! To pomáhá nikoli lidem, nýbrž režimu ve chvíli, kdy se projevuje už otevřená nespokojenost i preferované dělnické třídy. A ti, kteří věří v západ, jako zastánce lidských práv, čítí se zrazení, když vidí, že pomáhá jejich utlačovatelům.

To uznávají sami Američané. Ve zprávě členů amerického kongresu, kteří loni navštívili Evropu včetně dvou komunistických satelitů, se píše, že "mezi lidem Spojených států a lidem zemí střední a východní Evropy existují přátelské vztahy, a ti-to přátelé by měli být podporováni." Zpráva dále vyslovuje požadavek, že Spojené státy "by měly nadále usilovat o zlepšení úřadu lidu v zemích východní Evropy." (Titož členové kongresu se netají svým přesvědčením, že komunismus zůstává stále stejný přes všechna prohlášení o nové hospodářské politice a přes námluvy se západem. Konečný cíl, světová revoluce, není podle názoru členů kongresu zapomenut.)

To je patrně také postoj, k němuž jsou donuceni někteří z našich vedoucích exilových politiků. Nelze-li již zabránit obchodu s východem, necht je alespoň vázán na politické podmínky, které zlepši úřad lidu za železnou oponou. Zdá se, tento postup měl kladný výsledek na příklad v Rumunsku, které poskytlo rozsáhlou amnestii politickým vězňům, když začalo vyjednávat o rozšíření styků se západem. S n a d někdo namítne, že v tomto malém světě je napětí ve Vietnamu nebo na Kubě stejně nebezpečné pro Ameriku jako rasová otázka.

Přirozeně, že se mnohemu americkému občanu-obchodníku bude zdát pošetilé, proč má usilovat o zlepšení úřadu lidu za železnou oponou. Jestliže se však dodnes nepoučili občané kteréhokoliv státu ve světě, že mír a klid ve světě je nedělitelný, pak jsme ztraceni. Zastávají-li komunisté názor, že musí šířit komunistickou diktaturu po celém světě, pak má me povinnost, bránit se tím, že budeme chránit a šířit svobodu tam, kde je ohrožena.

Jaký má tedy být náš postoj k obchodu mezi východem a západem? Je naší povinností aby chom upozornili na veškeré jeho záporné stránky, které jsou nepopíratelné, zatím co klady jsou založeny většinou na zbožném přání, nedokonalé informaci a odhadech. Musíme při tom být věcní a vystříhat se otrepaných frází, abychom nevzbuzovali dojem, že jsme zaslepeni a nesmiřitelní. Tam, kde bude přinesen konkrétní důkaz, že obchod či kulturní styky nade vši pochybnost prospěly našemu lidu, můžeme jen vyjádřit svůj souhlas. Tam, kde to jasné není, vyslovíme věcně své varování. Každý, kdo chce obchodovat s východem, krýt svou hrabivost za humanitní či politické cíle. Přimějme ho, aby o tyto cíle usiloval. Buď se přesvědčí, že jeho úsilí je marné, nebo skutečně dosáhne ústupku.

Mluvíme-li však o ústupech na straně komunistů, není pravděpodobné, že budou také oni žádat ústupky od nás? Nebylo na příklad zrušení americké rozhlasové stanice RIAS v západním Berlíně, po léta symbolu svobody ve východním Německu, ústupkem komunistům v zájmu koexistence?

Dochází-li mezi námi a naším největším protivníkem ke kompromisům a ústupkům, jak se můžeme divit, že také neutrálové od nás očekávají ústupky? Vydráží Nasser a Sukarna je jen primárním důsledkem ztráty naší prestiže, nedostatků zásadního postoje v mezinárodních záležitostech. Kupujeme si pak přátelství Nasser a Sukarna tím, co ti kteří v nás a náš způsob života věří, kteří za věrnost našim ideálům platí svými životy, svobodou, majetkem a štěstím, se cítí opuštěni za železnou oponou.

Odezva naší povinnosti komunismu se projevuje také v Evro-

pě. Jsme - li opravdu ochotni slevovat se svých ideálů, vzbuzuje to obavy mezi našimi spojenci a dává to důvod ať už oprávněné nebo ne, k de Gaullově nedůvěře k námům naších spojenců vůči komunistům. Nejsme-li západní ve své vlastní politice, naši spojenci se obávají, že nebudeme ani zásadně plnit své závazky vůči nim.

Jedním z důsledků může také být zrušení zákazu komunistických stran, zvýšený respekt pro komunisty ve světě a zvýšení jejich činnosti, dosud provozované v ilegalitě.

Je-li v dnešním světě cokoli více nebezpečné svobodě než samolibost a lhostejnost demokracie, pak je to "liberální" komunismus se svou demagogií vůči chudým a barevným národům. Podpora liberálního komunismu je podporou podvratného hnutí proti svobodě všude ve světě.

Nakonec je celá záležitost otázkou víry v životaschopnost demokracie a našeho názoru na uspořádání lidské společnosti. Zdá se, že jednostrannost západního obchodního myšlení přisvědčuje těm, kteří mluví o syntéze obou systémů v budoucnosti, a podporu liberálního názoru Georga F. Kennana, bývalého amerického velvyslance v Rusku.

Někteří politikové a filosofové soudí, že oba systémy, komunistická diktatura a západní demokracie se v dějinném vývoji přibližují a vyrovnávají. Pojem vyrovnání není dobře vysvětlen, ale je přirozené, že k vyrovnání protichůdných názorů může dojít jedině ústupky na obou stranách. K takovým ústupkům, po stránce politické, došlo již v Teheranu, na Jaltě a v Potsdamu. Stalin na př. ustoupil ze svého požadavku, aby bylo popraveno 20 tisíc německých důstojníků po válce. Západ, na příklad, ponechal volnou ruku sovětům ve východní Evropě a umožnil svým postojem komunistický vývoj v celém světě až do Koreje a Vietnamu.

At jsou ústupky západu jakékoliv, musí znamenat ústup od zásad, na kterých je založena naše svoboda.

Koexistence je asi tak možná, jako splynutí angličtiny s ruštinou, jako kompromis mezi mnohoženstvím a monogamií, jako splynutí ateismu s vírou v Boha.

Zatím co komunistické ústupky by snad znamenaly poměrně zvýšení svobody jednotlivce, přiblížili bycnom se my k vyrovnání jediné tím, že bychom omezili tyto svobody, nebo alespoň snad znarodnili průmysl a banky. Nebo vydáme Indii na pospas Rudé Číně a Philippiny Sukarnovi. Něco podobného nedávno s klidem prohlásil Walter Lippmann na CBS televizi. To jsou ovšem nepředstavitelné ústupky, které politicky a morálně znamenají ztrátu Spojených států. Kompromis na naší straně je ztrátou zásad, na komunistické straně je změnou taktiky. Co si oni mohou dovolit, nemůžeme si dovolit my.

Komunisté jsou si toho dobře vědomi a proto mluví o mířové koexistenci. Mr. Kennan nám pak potvrzuje, kolik máme nádeje na vítězství v zápolení s komunistickou společností. V American Bar Association Journal prohlásil v dubnu 1963, že naše společnost "nemá do budoucna dobré vyhlídky v konkurenci s účelnou, vážnou a disciplinovanou společností jako je Sovětský svaz." Mr. Kennan pro to citoval důvody materialistické a organizační, ale my se domníváme, že pro takový pessimismus je mimo jiné podkladem sobeckost obchodníků.

Snad je hnutí pro obchod s diktaturou jedním ze znaků toho, že ztrácíme jasný pohled na tradici a smysl své společnosti a na poslání člověka. Je na myšlenkách Američanů, aby prokázali, že ideály, na nichž je tato země postavena, jsou ještě platné.

Je také na nás, abychom burcovali své okolí proti lhostejnosti, abychom připomínali minulé

OČIMA AMERICKÉ STUDIJNÍ MISE

H. J. Slípka.

Dokončení z minulého čísla.

Z mezinárodní hospodářského hlediska si mise byla vědoma prvotní důležitosti akce zvané "Kennedy Round" v tarifních jednáních. Ovšem současně poznala, že praktické důsledky z toho pramenící nelze očekávat v nejbližší době bude třeba vyřešit řadu politických problémů v organizaci společného trhu. Mezi tyto problémy patří především francouzská opozice vůči hospodářské o politické integraci, nevyřešené otázky bezpečnosti západní Evropy a pravděpodobně i připuštění Anglie do společnosti účastníků Společného trhu.

Dalším téžistém studia byla krize ve společenství NATO, v níž původně Spojené státy tvořily patř a do určité míry kontrolní orgán. Před časem v obranné strategii NATO byla ražena these naivní odvěty, ale vyrovnání mezinárodní válečné techniky si vynutily změnu. Byla ražena nová strategická these "pružné odpovědi". To znamená, případný sovětský útok na západní Evropu by narazil nejdříve na konvenční branné síly NATO a nukleární zbraně by byly použity postupně. Ovšem tato these nebyla formálně NATO schválena pravděpodobně z obav, že by to mohlo znamenat odtahování se Spojených států z plné účasti na obraně Evropy. Ani Francie by si takovou komplikaci nepřála a ani nechtěla třeba právě individuální de Gaulleova branná evropská politika a její nejasné cíle působí hlavní nesnáze NATO. Z neaktuálnější kontroverze v NATO je návrh Ameriky na vytvoření nucleární flotily se smíšenými posádkami, jehož přijetí narazí na nejruznější názory účastníků států. Report mise zakončuje tuto kapitulu v důvěře a shovívavosti: "Co nám zbývá je: Těžký úkol vytvořit nové a nebo revidovat předcházející rámecové řízení, jež by v záhu v úvahu změněný hospodářský a politický status našich spojenců v západní Evropě, jež by obrázelo jejich touhu po osobitěm projevu a po zvýšeném pocitu vlastní odpovědnosti a při tom zachová si schopnost spolupracovat a splnit bezpečnostní požadavky se vero - atlantické komunity... Přes všechny nesnáze je třeba někde začít s rozhovory mezi partnery; a čas, kdy je třeba začít, právě nadešel. Musíme si také uvědomit, že ještě více trpělivosti a dorozumění bude třeba, jestliže se má dojít k pozitivním výsledkům".

Atheny.

Atheny byly cílem americké mise ze dvou důvodů. Především bylo třeba polepšit vzájemnost k Řecku, neboť tím, že se Spojené státy vložili do záležitosti evperského nepřátelství mezi Řeckem a Tureckem, když otevřená válka se zdála neodvratnou, vysloužily si zlou krev na obou stranách jak se obvykle stává dobrovolnému rozhodčímu i při nejlepších úmyslech.

Atheny.

Druhý důvod návštěvy souvisí bezprostředně s prvním, neboť je třeba obměkčit tvrdohlavost Řeka, aby nebyla ohrožena spolupráce NATO ve východním středmoří. Bylo třeba zdůraznit řeckým politikům, že na vyřešení cy perského sporu závisí jejich vlastní bezpečnost, jež kdykoli může být ohrožena komunistickým Bulharskem na macedonské hranici a západní spojenci by pak nemuseli být vázání pomoci. Touto formou diplomatického nátlaku bude asi Řecko přivedeno k rozumu v této záležitosti, jež oslabuje pozici NATO v této části Evropy.

Španělsko.

Návštěva Španělska byla hlavně věnována rozhovorům a studiu programu vojenské pomoci Spojených států, podmíněné pětiletem ujednáním. Členové mise nabyli přesvědčení, že vývoj vojenské

technologie pravděpodobně ještě zvýší strategický význam posic Spojených států ve Španělsku.

Portugalsko.

Poslední stanicí mise před odletem z Evropy byl Lisabon. Tam se studijní jednání točila kolem vztahu Portugalska k NATO a kolem velmi choulostivého bodu portugalského kolonialismu v Angole a Mozambiku, jež je mnohdy kamenem úrazu vřelejšího poměru USA k tomuto diktatorskému státu. Kongresmani sice byli přesvědčováni, že v poslední době portugalská vláda se snaží intenzivně svým africkým koloniím pomoci ve smyslu veřejného zdravotnictví, vzdělání, zemědělství, výstavby komunikací a podobně, ale nedopustili si pichlavou poznámku, že je skutečná škoda, že tyto konstruktivní akce nezačaly již mnohem dříve, když zmíněné kolonie jsou v rukách Portugalců nejméně 500 let.

Ovšem USA potřebuje Portugalsko ve svém strategickém plánování obrany svobodného světa - na př. : základny na Azorách - a proto se asi budeme divat shovívavěji na portugalský kolonialismus a diktátorství Salazarova, třeba je to proti jejich lepšímu přesvědčení.

Závěrem.

Zpráva americké studijní mise v Evropě je doplněna grafickou statistikou obchodu mezi orgány sovětských ve společenství NATO s SSSR, Východní Evropou, Rudou Čínou a ostatním světem. Z toho je patrné, že v roce 1963 - to je nejpřesnější statistika, která byla k dispozici - obchod s SSSR a východní Evropou je vyjádřen cenou 4,3 miliardy dolarů a znamená méně než 4 procenta zahraničního obchodu evropských zemí, jež jsou členem NATO.

Dalším charakteristickým a důležitým doplňkem zprávy je úplný překlad resoluce XII. kongresu komunistické strany v ČSSR ze zrušení, jak byla uveřejněna v Rudém právu dne 10. prosince 1962. Tato resoluce je pravděpodobně považována za stěžejní materiál ke studiu politiky a hospodářství zemí za železnou oponou.

Není pochyby, že studijní úkoly americké parlamentní mise byly významné a závažné a jejich vliv bude možno sledovat v současných i nejbližších budoucích formách mezinárodní politiky americké vůči Evropě. Nejde totiž jen o referát studia, podaný na 52 tiskových stránkách, ale o důvěrné referáty, které kongresmeni přinesli a nepovažovali za oportunní jejich zveřejnění. Přes otevřenost a přímost názorů v publikaci, názory nepublikované budou asi mnohem konstruktivnější a konkrétnější.

ZAJIMAVOSTI

Výroční konference Ontarijského výboru pro sociální péči bude v Hart House University of Toronto, ve dnech 11. až 13. května t.r. Přihlášky písemně na adresu: Ontario Welfare Council, 96 Bloor St. West, Toronto 5.

Torontský hudební svět utrpěl velkou ztrátou úmrtím dirigenta dr. Heinz Unger-a, který zemřel začátkem března. Narodil se v Berlíně a byl židovského původu. Krátce před svou smrtí byl významným západoněmeckým konsolem v Torontě na příkaz bonnské vlády.

Jarní "special"

od 291.- dolarů

(Loď tam a zpět)

AIR & OCEAN

TRAVEL CENTRE LTD.

1 ADELAIDE ST. E.,

(roh Yonge St.)

TORONTO

EM 3-8888 (4 linky)

KAREL BUZEK,

Notář.

prohry a přinesené oběti a abychom varovali před důsledky sobectví v našem prostředí.

Joža Procházka:

JEDNOTA KTERÁ SLIBUJE ODHALENÍ Tajemství Vesmíru

Common sense není nic jiného než nános předsudků, které se nahromadily v lidské mysli před osmnáctým rokem života.

Albert Einstein

Subjektivismus západní filosofie a princip relativity západní vědy jsou v určitém smyslu dvojníci, kteří jsou produkty dvou totálně rozdílných činností lidského ducha: filosofické spekulace a vědeckého badání. V jejich tvářích vidíme jisté podobné rysy. Neboť, rozplynula-li se úplná představa absolutní pravdy v labyrintu, do něhož vstupil filosof karteziánskou pochybou a v jehož spleti dospěl k pragmatickému závěru, že pravda je to, co je člověku prospěšné, důmyslný stroj Newtonova vesmíru, v němž stejná příčina měla vždy stejný následek, ustoupil Einsteinově čtyřdimensionálnímu prostoru - časovému kontinuu, v němž není ani absolutního prostoru ani absolutního času. Ale v duchu moderního filosofického indeterminismu, i tento závěr, jako každý jiný, je relativisticky paradoxní. Neboť bylo-li by lze nazvat filosofický subjektivismus vyvrcholením kosmické zpučnosti člověka, důsledkem teorie relativity a kvanta, dvou základních pilířů moderní vědy, je skromnost vědce, který dochází k názoru, že se ještě nedostal do styku s podstatou věci a že lidská přirozenost a jeho prostředky jsou takového druhu, že k ní nebude moci nikdy dospět. Ale tento paradox je, opět v duchu filosofického indeterminismu, jen zdánlivým paradoxem. Ocitl-li se člověk ve vesmíru, v němž je nemožno určit, jak si věci počínají, je za jisté tím méně pravděpodobné, že v něm může objevit, proč si počínají, jak si počínají a tím méně objevit podstatu věci a nalezt absolutní pravdu, která by mohla být ukazovatelem jeho cesty. V době subjektivních hodnot člověk nejen pochybuje o možnosti odhalit absolutní pravdu, ale také o tom, byl-li život vůbec a lidský zvlášť, smyslem stvoření.

Vývoj, který západní filosofie a věda prodělaly od svých počátků v řeckém starověku až do dnešní doby, je typickým pro všechny druhy lidského podnikání. Čím menší jsou znalosti člověka o problému, tím optimističtější jsou jeho nádeje. Aristoteles, jehož závěry ovlivňovaly západní filosofii a vědu po dvaceti let, věřil, že je nemožno dospět k pochopení svrchované reality uvažováním od samozřejmých zásad. Cílem Aristotelovské vědy bylo vysvětlit, proč se věci dějí. Moderní věda započala Galileem. Čím byla nová? Metodou kontrolovaného experimentu a účelem, který spočíval v objevení nikoli, proč se věci dějí, nýbrž jak se dějí. Opustila pole metafysiky a těžila nesmírně z této rozluky od filosofie. Toto omezení rozsahu vědeckého výzkumu vedlo k úžasnému rozkvětu vědy v 17. století. Její produkt, Newtonův vesmír, se vyznačoval jasností a jednotou. Svou podobou s dokonale fungujícím strojem a svým souhlasem s principem příčiny a následku vyhovoval lidské představě o dokonalém Duchu, který její stvořil a řídí.

Avšak úžasné přesné mechanické zákony Newtonovy fyziky počaly jevit nedostatky, když se člověk obrátil ve své tížádosti vyřvat přírodě tajemství jejich zákonů ke dvěma opačným horizontům lidského poznání: k mikro-

kosmu atomu a makrokosmu vesmíru. Kvantitativní teorie podrobila zkoumání chování základních jednotek hmoty a energie a teorie relativity se soustředila na prostor, čas a strukturu vesmíru. Ukázalo se, že Newtonovy odpovědi byly správné jen v určitých poměrech a světový názor, který na nich spočíval, byl oloupen o argumenty, které byly cihlami jeho stavby. Ale současně, zdá se, člověk dohlédl k hranici svých možností teleskopem kvanta. Asi před třiceti lety se počala rozplývat jistota, že člověk může opravdu vysvětlit, jak si věci počínají, jako se kdysi rozplynula nádeje, že může objevit, proč se dějí a dnes je otázkou, je-li člověk ve styku s podstatou věci a může-li vůbec doufat, že se kdy do něho dostane.

Co je cílem dnešní vědy? Co je tajemství, které ji uniká? Jaký je rozsah jejího pesimismu.

Dr. Einstein, na rozdíl od "positivistů" či "logických empiriků", věřil až do konce svého života, že hledající člověk může obnažit zákony fyzické skutečnosti. Odmítl pozitivistickou doktrínu, že věda je s to pouze hlásit a srovnávat výsledky svého pozorování. Věřil ve vesmír pořádku a harmonie. "Nemohu věřit", napsal, "že Bůh hraje se světem kostky." Jeho odpovědí byla teorie jednotného pole, již uvedl v roce 1949.

Jen taková teorie má nádeje na snění rousky tajemství se zákonů vesmíru, již se podaří redukovat všechny síly, které ve vesmíru působí, na jednu jedinou základní sílu. Instinkt i rozum říká, že tomu tak je. V 19. století Oersted a Faraday objevili, že elektrický proud je vždy obklopen magnetickým polem a obráceně, magnetické síly mohou za určitých podmínek budit elektrické proudy. Ukázalo se, že elektrinu a magnetismus lze pokládat za aspekty jediné síly. Bylo b j e v e n o elektromagnetické pole, jímž se šíří světelné a radiové vlny a všechny ostatní elektromagnetické poruchy. Kromě gravitace a mezonových sil, které drží pohromadě různé části atomového jádra, téměř všechny ostatní síly v hmotném vesmíru jsou elektromagnetického původu: chemické síly které drží pohromadě molekule, elastické síly, které způsobují, že věci podržují svůj tvar, soudržné síly, které váží větší částky hmoty než molekule. Hmoty se skládá z atomů které jsou elektrickými náboji. Tak, zdá se, jsou ve vesmíru jen dvě základní síly: gravitace a elektromagnetismus. V e s v e i teorii jednotného pole se Einstein pokusil vyjádřit fyzické zákony těchto dvou sil řadou vzájemně závislých rovnic. Podobnost mezi gravitačními a elektromagnetickými zjevy jest totiž nápadná. Planety obíhají v gravitačním poli slunce a elektrony víří v elektromagnetickém poli atomového jádra.

Budoucnost ukáže, bude-li dosaženo skutečné cíle, který si Einstein vytkl ve své teorii jednotného pole. Bude-li, propast mezi makrokosmem a mikrokosmem by byla překlenuta a každý vesmír by se nám zjevil jako jednotná látka, v níž není rozdílu mezi hmotou a energií a všechny formy pohybu od poměrně pomalého pohybu galaxi do závratného víření elektronů nejsou nic jiného než změny ve struktuře a koncentraci jednotného pole.

NA DALNÉM VÝCHODĚ

Dokončení se strany 1.

tento byl oživen v Číně, bude nakloněn souhlasit s americkým úsudkem. Představa, že jde o lokální záležitost, je pravděpodobně beznadějně falešná. Tomu, kdo chce vidět, zřetelně se objevují obrysy starého Leninova globálního plánu. Jestliže původní komunismus se přestěhoval do Číny, tedy patrně i s Leninovým plánem. Lenin neznal lokální záležitosti, pro něho každá událost byla jen jeden tah ve velké hře. Bylo hlavním revolučním Leninovým plánem vzbouřit kol. národy. Velká změna nastala od dob Leninových: nejsoj koloniální národy. Jsou bývalé koloniální národy. Ale toto je věk propagandy, která je hrdá na své výkony. Pro paganda se může domýšlet, že se jí podaří vylicit věci tak, jakoby útlak a kolonialismus dosud trvaly.

Bez ohledu na to, veš by chtěl doufat, co by mu bylo příjemnější, demokratický státník se musí rozhodnout, co je relativnější pohled: zda dívat se na vietnamské události jako na omezenou záležitost v jedné vzdálené a poněkud fantastické zemi, nebo je chápat jako součást velkého plánu obkličít demokratické státy a bílou rasu bilionovou a jednomu tvrdě mu a nemilosrdnému vedení pod řízenou masou barevných lidí.

Je dále úsudek amerického vedení, že vyjednávání a konference neměly by valných vyhlídek ve stadiu, kdy násilí, jak je dostatečně zřejmo, ještě doufá v konečný úspěch. Je úmyslem amerického vedení ukázat, že násilí není laciná cesta a že sám útočník se potká s rizikem. Každý musí uvážit, bylo-li by prospěšné, kdyby tomu bylo jinak. A jsou pochybnosti v myslí amerického vedení o smyslu nových dohod a smluv, jestliže staré dohody a smlouvy jsou bez rozpaků porušovány. Když ve Vietnamu se tak zuřivě bojuje, málem bychom zapomněli, že o Vietnamu bylo již vyjednáno před desíti lety a že o Vietnamu existuje smlouva. Je jedno tajemství, které by nemělo být tajemstvím: že v bouřlivé době smlouvy a dohody jsou platny, jestliže za nimi stojí dosti velká a odhodlaná moc.

Předseda amerického nejvyššího soudu promluvil k mezinárodním událostem a snad nalezl hlavní původ krísi: že dosud neexistuje mezinárodní právo jehož základy by byly obecně uznávány. Skeptičtější a méně legalistická mysl by k tomu dodala, že, i kdy by takové právo existovalo, byl by to jen začátek. Každý soudce v každé zemi ví, že marně by se oblékal do taláru a nasazoval si černou čepici, kdyby za ním nestála výkonná moc, která jeho rozsudek vykoná. Jen v mezinárodní politice někteří očekávají, že právo je schopno prosadit se samo.

Amerika nikdy neměla kolonii a když tajné archivy byly po válce otevřeny, vyšlo najevo, jak důsledně Amerika naléhala na likvidaci koloniálních imperií. Mohlo by vypadat záhadně, proč hlavní nenávisť v bývalých koloniích je organizována proti Americe. I na to je prostá odpověď. Přípravují se agresor nepokládá za potřebné obzvláště nenávidět Anglii nebo Francii ačkoli ony byly hlavní koloniální mocnosti. Ani jejich síla ani jejich ochota exponovat se nejsou pokládány za významné. Amerika nyní představuje je dinou velkou sílu demokracie.

Kdo chce zlomit demokracii, musí zlomit Ameriku. Kdo chce porušit smlouvu, musí nenávidět Ameriku, neboť se již několikrát ukázalo, že Amerika, třeba sama, je odhodlána tomu odporovat.

VÝNOSNÉ ULOŽENÍ
PENĚŽNÍCH ÚSPOR
DOMY obytné a obchodní
TOVARNÍ OBJEKTY pronajaté

S. REDINA
Real Estate

723 DOVERCOURT RD., TORONTO 4.
LE 6-7898

SKLÍČUJÍCÍ ÚROVEŇ ČS. VEDOUČÍCH

O osudu čs. nového hospodářského modelu nebude rozhodovat žádný jiný faktor víc než nezbytné a radikální zvýšení úrovně čs. vedoucích pracovníků. Buď se KSČ konečně bezohledně zbaví neschopné únorové šlechty nebo se Československo bezohledně zbaví KSČ. Problém je ovšem v tom, že obojí může jít ruku v ruce, což je jedním z důvodů proč se Novotného vedení stává tak neochotné a váhavé ke všem nezbytným změnám.

Otázkou zvýšení -odborné kvalifikace vedoucích hospodářských pracovníků se nedávno zabývala na své schůzi státní komise pro řízení a organizaci v čele s ministrem dr. F. Vlasákem. Je to asi 40ti člená skupina odborníků, "jejíž úkol není malý ani snadný." Všechny průzkumy totiž - podle pražského rozhlasu z 16. března - ukazují, že "vzdělání vedoucích pracovníků neodpovídá současným potřebám řízení národního hospodářství. Porovnáme-li na příklad vysokoškolské vzdělání na šich řídících průmyslových podniků, vidíme, že je ve vyspělém průmyslovém Československu třikrát menší než Polsku a Jugoslavi, kde se pohybuje přibližně mezi 30 až 38 procenty. Tedy také nijak vysoko. Avšak v Americe v průmyslových podnicích s více než 500 zaměstnanci má vysokoškolské vzdělání 78 procent řídících. To neříkáme proto - poznamenává Praha - abychom stavěli do protikladu Západ a Východ. Relativně na tom totiž nejsme tak zle. - Pražský rozhlas chce říci: potenciálně - Na dalších číslech se dá dokázat, že v republice máme celkem ml 202.000, vysokoškolsky vzdělaných lidí, z nichž jen 2.000 ! pracují ve vedoucích funkcích. To znamená, že mezi zbývajícím 200.000, zvláště když většina z nich vystudovala po r. 1950 máme proto značné rezervy kandidátů na vedoucí místa."

FEC.

ČERNOŠI A VOLEBNÍ PRÁVO

Amerika přijala šest dodatků k americké ústavě a další zákony o volebním právu barevného obyvatelstva od roku 1804. Naposled lo ni, přijetím zákona o občanských právech. V rozmezí těchto dvou dat, ve dlouhé době 160ti let, byl problém účasti černochů na volbách mnohokrát projednáván v kongresu i zasedání vlád. Dodatky k americké ústavě dosvědčují, že většina Spojených států již před dávnými desetiletím vyžadovala, aby černosi měli právo volit. Nejvýmluvěji se za volební právo všech bez rozdílu rasového původu či barvy pleti postavil patnáctý dodatek k ústavě Spojených států ze dne 30 března roku 1870. Ale ani tento jasný zákonodárný akt, platný bez dvou týdnů 95 let, nezměnil na jihu Spojených států skutečnost, že se tam barevnému občanstvu upírá volební právo. A že se mu upírá, bylo vidět loni 4. listopadu na president-ských volbách. Zatím co ve všech státech unie - s výjimkou jihu - volební účast byla na šedesát procent a někde až 77 procent, podílelo se ve státě Mississippi na volbách jen 33 procent obyvatelstva voličského věku, v Alabamě 39 procent, v Jižní Karolině 38 procent, ve Viržínii 41 procento, v Georgii 43 procenta a v Louisianě 47 procent. Tato čísla jasně ukazují, že státy na americkém jihu zabraňují značnému procentu oprávněných voličů přístup k volebním urnám. Americký jih v tom ohledu nezachovává ústavu.

Nejnovější události ukazují, že ji nehodlá zachovávat ani pod tlakem nejnovějšího zákona o občanských právech. Je sice pravda, že americká vláda má již teď po ruce dost zákonných prostředků, aby volební právo černochům vynutila. Může se opřít o patnáctý dodatek k ústavě, může se odvolat na dva či tři jasné zákony. Avšak musí k tomu cíli jít jen značně vleklou, letitou cestou soudního řízení. Ale černosi - ani vláda - již nejsou ochotni čekat na rozsudek. Černí Američané chtějí teď své právo, které jim zákon tolikrát přiznal. Proto vyrazili v Selmě k novému pochodu v prastarém boji za volební urny. Vědí, že bez tohoto náporu by houževnatý odpor některých bílých občanů na jihu nikdy nepřemohli. A mají pravdu. Zaujatost bílých šerifů, politiků a novinářů na americkém jihu je skoro nepředstavitelná. Demonstrace za černošská práva trvají od loňského léta. V Alabamě průvody černých žadatelů o zápis do voličských seznamů od počátku ledna. Od počátku ledna mají Američané denně v novinách a několikrát do týdne na obrazovkách televizních přijímačů zprávy a scény ze Selmy a o černoch. Větší kontroly veřejnosti si v skutku nelze představit a celá Amerika má téměř pod lupou každé větší gesto kterékoli strany v Selmě. A jaký je výsledek? Za první dva měsíce letošního roku přijal správce vo-

lebního úřadu v Selmě žádosti celkem 207 černochů o zápis do voličských seznamů. 48mi žadatelům vyhověl, 159ti žadatelům volební právo upřel. Jinými slovy, třem černochům ze čtyř volební právo nepřiznal. A tohle se dalo ve světle reflektorů všech velkých amerických televizních společností. Co se asi dalo v místech, kde reflektory nebyly?

Nový zákon, jehož návrh prezident poslal kongresu, ideově vychází z patnáctého dodatku k ústavě. Prakticky odstraňuje všech ny překážky, jež za stošedesát let nastavěl důvtip právníků amerického jihu v cestu volebnímu právu černochů. Je to zákon nesmlouvavý a jasný smyslem i řečí. Na jazykovou stránku kladl důraz vůdce republikánské menšiny, senátor Dirksen. První návrh zákona vrátil právníkům s poznámkou, že příliš mnoho právníků kudrlinek suma sumarum nevyhovuje, že dnešní situace vyžaduje klasicky prostou mluvu. Také tím se stalo, že návrh přichází se spožděním několika dnů, ale bude to zřejmě k dobru věci. Nový zákon zavádí jednoduchou volební přihlášku se jménem, adresou a údaji o délce žadatelova pobytu. Ruší se různé zkoušky ze čtení a psaní, znalosti zákona, vysvědčení zachovalosti a podobné triky, jejichž posláním bylo odmítnat černošské žadatele. Volební úřady budou muset úřadovat podle potřeby a nebudou smět omezovat zápis ani na určité dny, ani na určitý počet žadatelů. Jestliže se prohléší, stížnost a ministr spravedlnosti určí v místě federálního správce volebního úřadu, který zápis provede. To v praxi znamená, že správu voličských seznamů. Nový volební zákon se týká všech voleb: místních, státních i federálních. A jakmile bude odhlasován v poslanecké sněmovně a v senátu, ihned se začne uplatňovat ve všech amerických státech, kde volební účast loni 4. listopadu nedostoupila výše 50ti procent. Což znamená, že se začne uplatňovat v šesti státech amerického jihu. František Turek

NOVĚ OTEVŘEN

KRAJANSKÝ OBCHOD
AUGUSTA MEAT
AND FOOD MARKET

444 QUEEN STREET W.
TORONTO
TELEFON : 364-7565

Výsek všeho druhu masa první jakosti. Starokrajová výroba pražských uzenin. Moravské uzené. Slovenské a moravské klobásky. Výborné domácí jaterničky. Naše specialita: pražské párky a taliány.

ZBOŽI DOVEZEME VAM
DO DOMU ZDARMA
Joe Vlasák, jun. vedoucí.

VOSKOVEC WERICH PRACUJÍ NA FILMU

"Sešli se - Voskovec a Werich ve Vídni při práci na scéně nového filmu, který připravuje Barrandov. Bude se jmenovat Film Falstaff. Námět je Werichův a scénář píší s Voskovcem a režisérem Jasným. Film bude dvoudílný, barevný a chce pomocí dialogů Shakespeara vyjádřit dnešní svět v pohybu a neztratit se zřetel člověka uprostřed světa". Svobodné slovo dne 27. února.

L. LUNSKÝ, OPTIK

Prohlídky očí
Zhotovení brýlí
Prvotřídní kvalita
Hovoříme česky

470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

PODEKOVÁNÍ

Srdečný dík všem spoluobčanům (krajanům) mého zemřelého drahého manžela

VÁCLAVA ŠVECE

kteří se osobně zúčastnili jeho pohřbu a bohatě ozdobili jeho rakev nádhernými květinami.

Zvláštní dík pánům Jar. Sejnohovi, Mackovi, Legionářům Čs. Branch 60. Přátelům s Kampeličky p. dr. Kyselkovi, man. Perinovým a Bažilovým, pi. R. Chalupové, man. Šilhánovým, p. Cornovi, p. Waldaufovi a p. Švarcovi.

V hlubokém smutku

Mařie švecová
manželka

Z Toronta —

STUDENTI A KSČ

Že je jaro za rohem je vidět z toho, že už 17. března uspořádal torontský záhradkářský klub přednášku metropolitního komisaře pro parky, p.T.W. Thompsona, jak se má hned s jara začít pracovat na zahrádce a trávníku. Výstava jarních květin je otevírána dne 7. dubna odpoledne v Civic Garden Centre, 777 Lawrence Avenue West.

"Královna tiskár" (Queen's Printer) nabízí veřejnosti novou knihu o 185 stranách hnanou "Down but not out". Je to příručka pro ty, kteří se ztratí v pustině, sestavená odborníky ministerstva obrany pro posádky letadel pro případ nouzového přistání. Zvláště vhodné pro lovce, kteří se odvažují hluboko do lesa bez průvodců. Kniha stojí 3 dol. Adresa: "Queen's Printer", Ottawa, Ont.

Denní tisk přinesl nedávno zprávu, že neznámý pachatel srazil k zemi a oloupil o kabelku krajanu Bohuslava Tomáškovu, která bydlí na Keele St. Postižená měla v kabelce 1.022 dolarů. Po přepadu musela vyhledat nemocniční ošetření. (Je vidět, že existují stále ještě krajané, kteří nevědí o existenci Kampeličky...)

Kursy angličtiny v Mezinárodním ústavu, 709 College St., jsou nyní denně od 8.30 hod. ráno do 11 hod. dop., a od 12ti hod. v poledne do 2.30 hod. odp. Zápis kdykoliv během lekce.

Lednové číslo orgánu Svobodných odborářů v exilu "Labour in Exile" přineslo přehledný článek o dějinách odborů v Československu od října 1918 po dnešní dobu. Autory článků byli: Arno Hais a Zdeněk Suda.

V divadle Crest, 551 Mt. Pleasant Rd. dávají od 24. března drama "The Provok's Wife", kterou napsal Sir John Vanbrugh. Je zajímavé, že autor byl vynikajícím architektem své doby (narodil se r. 1666 v Anglii), který navrhl a postavil mj. hrad Howard a zámek Blenheim. V hlavních rolích jsou: G.Parkes a Margaret Griffin.

Z DOPIŠŮ REDAKCI

Dnes dostal se mi do rukou Váš nezávislý československý týdeník "Naše Hlasy". Měla jsem velkou radost i celá moje rodina, že jsme po dlouhé době mohli číst české noviny. Přijeli jsme před nedávnem z uprchlického tábora Traiskirchen v Rakousku. Naše situace nebyla tak neutěšená po vystoupení v Montrealu, jako ostatních krajanů, protože se nás ujali příbuzní a zajistili celé rodině byt i zaměstnání. Jiné rodiny a jednotlivci nemají ovšem takové okamžité možnosti a pomoc, nemají-li známých.

KAREL MAREŠ MRTEV

V nemocnici pod Petřínem v Praze, zemřel dne 6. března t.r. ve věku 87. let vzácný člověk, lidumil, význačný národohospodář pan Karel Mareš, bývalý k.a. vrchní ředitel knížecích arcibiskupských lesů a statků, arcibiskupství pražského. Patřil mezi osobní přátele zemřelého pražského arcibiskupa kardinála Karla Kašpara a v roce 1937 byl jmenován Jeho Svatosti papežem Piem XI. Rytířem řádu Svatého Silvestra. Nechtě odpočívá v pokoji po plně naplněném životě zasvěceném, poctivé práci a službě bližním...

Nepotvrzená zpráva ze soukromného pramene tvrdí, že přý před pražskými májovými demonstracemi v roce 1964 se skupina ČSM na filosofické fakultě v Praze usnesla na rezoluci, která žádala, by Vladimír Koucký odešel z funkce tajemníka ústředního výboru KSČ. Rezoluce byla odevzdána universitnímu výboru KSČ, který ji ovšem pozastavil a udělil fakultní skupině ČSM důtku pro porušení stranické disciplíny. Studenti přý vystoupili proti Kouckému, protože v něm spatřují představitele dogmatické linie v KSČ, který brzdí rozvoj liberalistických tendencí v československém kulturním životě.

Podle této zprávy to není jediná organizace ČSM, která propadla kacířství a staví se do otevřené opozice vůči KSČ. Časopis fakulty architektury a stavebnictví na pražské technice "Stavba" žádal v jednom článku v roce 1964 rozpuštění ČSM, založení nového svazu mládeže, který by byl opravdu demokratický a kde by funkcionáři byli voleni a ne diktováni či schvalováni KSČ. Zdá se, že obě tyto akce měly jistý vliv i na pozdější májové demonstrace u Máchova pomníku na Petříně a na Václavském náměstí.

Ačkoliv citované zprávy nebyly zatím potvrzeny z žádného pramene, připomeňme v této souvislosti, že člen předsednictva KČČ Hendrych měl 7. května 1964 tajný projev v ústředním výboru, v němž řekl, že "členové strany byli nedávno terčem zmatených a protistranických dotazů" na semináři zorganizovaném ČSM. Studenti přý žádali, aby byla dovozena opozice proti KSČ a aby mohly být zřizovány organizace mimo rámec Národní fronty. Tajemník ústředního výboru Koucký přý udělal stejnou zkušenost na schůzce se zástupci ČSM z universit. FEC

SJEZD V KOSTNICI

Krajané, kteří zamýšlí strávit letní dovolenou letos v Evropě, upozorňujeme na slavnostní shromáždění Svazu československých spolu ve Švýcarsku v rá v ě u Husova kamene v Kostnici v neděli dne 4. července t.r. Sjezd zahájí v 11. hod. dop. br. Přemysl Pittt. Letos je tomu 550 let, co byl Mistr Jan Hus upálen a 50 let od chvíle, kdy prof. Tomáš Masaryk zahájil boj za osvobození Čechů a Slováků přednáškami o Husovi v Curychu a v Ženevě. Otázka eventuální rehabilitace Mistra Jana Husa se znovu diskutuje jak v ČSSR, tak ve svobodném světě. Velkou pozornost vyvolala zvláště kniha člena řádu Benediktýnů Belgricáně P. Paula de Vooght-a, v níž dokazuje, že Jan Hus byl na koncilu označen za kacíře neprávem. Filolog dr. O. Feger studuje mezitím všechny dostupný materiál kostnického koncilu a zamýšlí se skupinou přátel, včetně katolických duchovních, včetně katolických důkaz, že rozsudek nad Husem byl založen na nedokonalé znalosti Husových spisů a že by měl být rehabilitován. V Praze vyšla kniha M. Machovce "Bude katolická církev rehabilitovat Jana Husa?", z níž je zřejmé, že komunisté pohlíží na pokusy o rehabilitaci nevráživě.

VÝROČNÍ VÝSTAVA ONTARIO OF ARTISTS

Tuto zprávu o aktuální události v torontské umělecké galerii přinášíme anglicky, třeba její autorkou je česká studentka, abychom i naši mladší, druhé generaci našeho exilu, přinesli torontské zajímavosti ve formě, jež ji bude asi nepřijatelnější. Budeme pravděpodobně častěji přinášet zprávy o kulturních událostech v Torontě anglicky a uvítáme spolupráci v angličtině nebo v češtině od naší mladé generace, neboť "Naše Hlasy" by chtěly být pro ně "Our Voices".

At the Art Gallery of Toronto between the dates of March 20 and April 18, 1965, one can see the 93rd Annual Exhibition of painting and sculptures of the Ontario Society of Artists. It includes the works of members of the Society as well as accepted pieces by a number of non-members residing in Ontario, and thus would seem to offer a rather accurate survey of the current and local artistic scene.

It is quite surprising, even with the consciousness of the heavy predominance and strength these days of art movements from New York, to notice that serious portrait and figurative paintings are sadly in the minority at this exposition. Could one safely conclude that the human form, however distorted or idealized is simply not a digestible morsel for today's artists and public? Or is it that painters and sculptors prefer to turn their efforts towards a supposedly more expressive realm of artistic endeavour? With the exception of a brilliant impasto expressionist portrait "Bart Wearing a Poppy" by Gerald Scott and two compositions of children, one by William Winter, the other by Phyllis Jones, the paintings waver between "pop" art collages and truly non-objective paintings affixed with very objective titles.

In this rather vague and almost all-embracing category, a few can be termed as "outstanding". "Memorial" by John Bennet is a weighty expression in monotonous which tends to shine forth because of its deceiving work. A structure half-painting half-sculpture by Wallace French, called "Encystment" is similar only in its impact and its captivating qualities. Richard Gorman's "Number Five" is rather on the same lines as were the post-painterly abstractions from the United States which were recently in the Toronto Gallery - a

few defined shapes of colour floating in a line across bare white canvas. It is interesting more perhaps since it seems to be a personal breaking away by Gorman from his previous sombre compositions.

The sculptural aspect of the society is not quite as well represented as is the field of painting. Mainly on display are those knobby metallic welded pieces, appearing to vary only in theme and in sculptor. Among these, quite a small piece, "The Army" by Hanni Rothschild seems by far the best in terms of execution and in thought. A bit removed from the other generally spindly-looking structures, it stands in a solid compact mass; involved yet basic, intricate yet planel.

Although the number of works on exhibition at the Gallery presents quite a formidable and impressive sight for the eye of the beholder, it does not seem that as individual pieces, the vast majority of paintings and sculptures make any creatively unconventional or startling statements. Anyone who is at all familiar with the trends and mannerisms existing in the present world of contemporary art, would not be too surprised by what is to be seen exhibited in the Gallery. No earthshaking and new images/as if many yet exist/are unveiled to the public. Rather, it is more appropriate to state that the exhibition as a whole concretely represents the solid and well-executed products of Ontario's artistically inclined souls. Certainly one could not say that it successfully offers a glance at every possible step of development in painting and sculpture that exists in Ontario today. It does however, without a doubt, show an interesting cross-section of our provincial artistic activities.

Yvonne Slipka

Připravujete se na cestu kamkoliv, nebo plánujete pozvat své drahé z Československa?

LETADLEM MIAMI pouze \$154.00

" MEXICO " \$199.00

Zavolejte neb navštivte Mrs. L. VESELY

VESELY & GREBEN
TRAVEL AGENCY

360 Bathurst St.
Toronto 2B
Tel. EM. 3-4366

ŠKOLA VAŘENÍ

elektrické zásuvky pro naše pohodlí.

U vchodu do Masarykovy Haly se kolem osmé hodiny večer vytvořila řada a sestry, které prodávaly vstupenky, měly opravdu plné ruce práce. Sotva jsme vešli do velkého sálu, naši pozornost upoutalo jeviště odkud zářila řada nejmodernějšího kuchyňského zařízení. Již to nám slibovalo, že ztravíme zajímavý večer.

Měly jsme výbornou návštěvu a zvláště děkujeme našim přátelům z Hamiltonu a z Burlingtonu. Způsobili nám ohromnou radost. Dostavili se ve velkém počtu, čehož si velmi vážíme, neboť si dobře uvědomujeme tu noční, namáhavou cestu zpět a časně ranní vstávání do zaměstnání. Navštívilo nás i mnoho našich kanadských přátel, o což se přičinily všechny sestry. Atmosféra byla od začátku příjemná.

vá zahájila schůzi a mile přivítala všechny naše hosty a členy od Ontario Hydro. Mr. Exley krátce vysvětlil účel tohoto večera a předvedl zajímavý film, který se nám všem, ale zejména našim pánům velmi líbil. Jistě si všichni připomenuli kde ve vlastních domech potřebujeme dodatečné

Velmi vtipně a jadrným přízvukem nám Mr. Tilson vysvětlil "How to live better electrically". Všichni jsme se do srdce zasmáli a on byl odměněn radostným potleskem. Nasledovala Mrs. Wilson, šarmantní mladá paní, která nám v krátkém čase připravila kompletní 5-chodový oběd a přesvědčila nás, že vařit v tak krásné kuchyni, obklopené moderním zařízením, je jedna radost. V celém sále to brzy vonělo jako v kuchyni u maminky.

Ontario Hydro nám věnovalo mnoho praktických cen, které byly ku konci losovány. Byl to opravdu jeden z nejzajímavějších večerů.

Naše příští schůze bude zrovna tak zajímavá. Dostavte se všechny a přiveďte své přátele. Bude se konat ve čtvrtek 22. dubna v 7.45 večer v malém sále na sokolovně 1621 Dupont St.

Sestra Dana Zouzelková se bude v květnu vdávat. Jméno Dámského Odboru ČSNŠ, gratulujeme k této radostné události a přejeme ji a jejímu nastávajícímu manželovi mnoho štěstí a Božího Požehnání na společné cestě životem.

V. Klímová.

ká příležitost". Do 31. března dávají význačný finský film s anglickými podtitulky "Neznámý

MALÍŘ VLADIMÍR JANDEJSEK

Během měsíce dubna máme v W & W Art GALLERY, 1071 Bathurst Street výstavu obrazů známého československého malíře Vladimíra Jandejseka.

Vladimír Jandejsek se narodil v Praze roku 1923 a jeho kreslířská dovednost byla obdivovaná již na obecné škole. Avšak vážnější přístup ke grafickému a malířskému umění byl na Průmyslové škole v Praze pod vedením výborného profesora a malíře Antonína Ružičky. Tam byly dány základy ke konstruktivní a architektonicky ukázněné kompozici pozdějších prací i k preciznímu technickému provedení.

V roce 1947-50 studoval na pražské Akademii Výtvarného umění, ale toto bylo proněj spíše období prudkého hledání, stojícího na bási realismu velkého Mistra Maxe Švabinského, ale ohlížejícího se po projevu prostším, jaký přinášel Josef Lada a Karel Černý.

Vlastní výtvarný názor se mu však ustálil až po cestách Evropou, zvláště po jejich galeriích. Nezapomenal aplikaci naopak návrat k vlastnímu původnímu projevu, navazující na první grafický cyklus linorytů z r. 1944-45. V té době spolupůsobili i výkonné provozované hudba a stavitelství. Jejich tvůrčí principy značně ovlivnily všechnu další tvorbu. Neméně vlivu bylo také ze studia české gotiky, fresek della Francesca a nejvíce pak z příhlutí k malířskému projevu Jana Zrzavého.

Vyvoj pokračuje dále, ale ty základní a podstatné tendence, zůstávají. Je to především názor, že moderní malířství musí v sobě nést všechny dosažené kvality vývoje. Musí se v něm odrážet celá genese výtvarného úsilí, nikoliv jen omezený úsek současnosti. Krajina, zatiší nebo duševní stav jsou mu podnětem k tvorbě nové skutečnosti. Kompoziční přístup je tu obdobný jako u hudebníka nebo architekta. Na Slovensku, jehož velkolepou přírodu Jandejsek miluje, měl příležitost vytvořit velká díla v obzorech a tak též obohatil Slovensko krásnou a účelnou architekturou.

Jandejkovým programem je vytvořit obrazy galerijních hodnosti, které námětem i zpracováním obohati lidského ducha o nový projev krásy, te nové, vědomě tvořené KRÁSY.

JOHN GREGOR

Dovoluje si oznámiti, že opět provádí veškerý Plumbing Heating, opravy a nové práce, pod firmou QUALITY PLUMBING & HEATING COMPANY

Volejte LE 3-8396

VEŠKERÉ OPRAVY

chesterfieldů a čalouněného nábytku provede Vám

PAVEL ČERNÝ
ROZPOČTY ZDARMA

Volejte po 5 hod. večer
537-5592

EVROPSKÁ LÉKARNA

posílá

LÉKY DO ČSSR

Rychlé a přesné dodání

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.

TORONTO

Tel.: EMpire 8-1059

PROCK INSURANCE AGENCY

14 Conrad Avenue
Toronto 4

Tel. 537-2631

AUTO - POŽAR - BONDY

Dopravní a všeobecné pojištění

Výhodnější a levnější podmínky

Auto - financování

Od druhého dubna hraji v biografu Revue, 400 Roncesvalles Ave., barevný něm. film "Velí-